

„Kūtī Dāvida pilsētā, Jēzus silītē dus...”

Kad tu pēdējo reizi biji kūtī? Cilvēkiem mūsu apstākļos ir tiešām jāsniedzas tālu atmiņā, lai atcerētos pēdējo reizi, kad esam bijuši īstā kūtī, kur ikdienas dzīvo govis un citi lauku lopī. Ir daži mūsu draudzes locekļi, kuri arvien strādā lauksaimniecībā, un kuriem ir kūtis saviem sētas dzīvniekiem. Un varbūt viens vai otrs no jums ir iebridis kūtī, kad apciemojāt Latvijas radus, kuri ir lauksaimnieki. Bet mēs citi parasti nepavadām laiku kūtī – nu, vismaz ne labprātīgi! Jo kūtis ir nefīras, reizēm diezgan smirdīgas vietas.

Kad domājam par šo pazīstamo Kristus piedzimšanas stāstu, parasti romantizējam Jēzus piedzimšanas kūti. Mēs esam pieraduši redzēt skaistu kūtiņu, kā tā tiek attēlota Ziemsvētku kartītēs un gleznās. Tur viss ir tādā idealizētā kārtībā – lopu kūts ne kā tā bija, bet kādai tai vajadzētu būt! Apskat-aties kādu „kūtiņas” skatu – tur nav ne salmiņš nevietā, viss ir tik kārtīgs, tik skaisti salikts, ka varam domāt, ka šī vieta nav nemaz slikta, nav nemaz tik primitīva un nabadzīga!

Varbūt arvien domājam, ka tā arī bija – jo ir gan grūti iedomāties, ka Dieva majestāte un godība, Viņa brīnums un svētums parādītos tādā netīrā un smirdīgā vietā kā lopu kūtī! Mums ir vieglāk iedomāties, ka ja viss bija noticis tā, kā Lūka mums apraksta, tad tas vismaz notika tīrā un ērtā vietā!

Tas ir arī ko Gudrie vīri domāja Mateja evaņģēlija pazīstamajā stāstā. Kad viņi nāca meklēt jaunpiedzimušo ķēniņu, kura zvaigzni tie bija redzējuši, viņi vispirms iegriezās ķēniņa *pīlī* – jo, loģiski, kur citur meklēt tādu nozīmīgu notikumu! Un kad viņi atrada Jēzus bērniņu, un kad viņiem bija kūtī jāieiet, man liekas viņi savus greznos apģērbus sargāja no netīruma, un uzmanīgi izvēlējās vietu, kur nomesties ceļos, lai godinātu mazo Jēzus bērniņu! Nebija gluži tas, ko tie bija sagaidījuši.

Vecos laikos daudzās mājās bija „lielā istaba” – tagad varbūt „dzīvojamā istaba” – kuŗā nedz bērni nedz suns vai kaķi nedrīkstēja ieiet, un kuru tikai lietoja, kad bija sevišķi viesi. Citus – tuvākus draugus – uzņēma mājas nozīmīgākajā istabā – virtuvē.

Kad dziedam ka tā arī gribam „saņemt Jēzu” savās mājās – kā piemēram iemīļotā dziesmā „Katru gad’ no jauna,” – vai kad dziedam ... „nāk Viņš katrā mājā savā godībā...”, tad tas izsaka šo pašu ideju: mēs saņemam Jēzu savās mājās, bet tikai kā goda viesi, ne, kā varētu teikt, tuvāku draugu vai vienu no ģimenes.

Man ir aizdomas, ka visumā tāda ir mūsu pieeja ticībai: tai atļaut ienākt mūsu dzīvē, bet tikai, ja varam to ieturēt mūsu veidotā un kontrolētā vidē – līdzīgu ļoti rūpīgi „designer” dekorā greznotā dzīvojamā istabā, kurā gan tikai godāti viesi tiek uzņemti, bet kura nekādā ziņā nav salīdzināma ar citu istabu informalitāti, vai pat tās nekārtību.

Varbūt mēs tiešām vēlamies, lai visa mūsu dzīve būtu tik kārtīga, tik rūpīgi iekārtota, ...tik perfekta! Mēs visi ļoti daudz enerģijas, laika un līdzekļu ieliekam, cenšoties mūsu dzīvi darīt perfektu. Vispopulārākās televīzijas programmas tagad ir tā sauktās „make-over” programmas, kurās māja, vai cilvēks pats, tiek pilnīgi pārtaisīti – jaunas mēbeles, jauna krāsa, ...jauns deguns, jaunas drēbes! Viss, lai darītu sevi, savu māju un līdz ar to visu dzīvi – perfektu!

Un tiem, kuri grib savu māju un visu citu perfekti iekārtot un greznot – ļaujiet man jums atgādināt vienu ļoti nozīmīgu faktu, ko varbūt neesat ievērojuši: *pēc tu visu esi tirījis, perfekti iekārtojis un dekorējis – tas viss kļūs atkal netīrs un nekārtīgs!*

Par spīti visiem mūsu centieniem māju un dzīvi darīt perfektu un pēc kāda „designer” modes, dzīve ir nekārtīga, pat netīra un reizēm smirdīga...kā īsta lopu kūts. Es šaubos vai cilvēku dzīve ir pat domāta būt tīra un glīta. Tik daudz no tā, ko darām un tik daudz ko piedzīvojam dzīvē nav iespējams darīt pilnīgi tīru un glītu. Dzīve ir parasti *pie*-dzīvota nepilnībā un neskaidrībā, kuŗā ir daudz netīruma, daudz nekārtības un daudz kas pilnīgi smird.

Mūsu personīgā dzīvē to viegli redzam: cilvēku attiecības nav vienmēr perfektas un ir patiesi ļoti sarežģītas un reizēm sāpīgas – laulības izirst, bērni saskaišās ar vecākiem, un mazi morāles kompromisi ikdienas sadzīvē sakrājas un dara dzīvi viltīgu un nepatiesu. Darbā reizēm jādara nepatīkamais un ētiski apšaubāmais, jo tas ir „company policy”, un taisnība kļūst par ļoti elastīgu konceptu, kuru izstiepām, līdz tai vairs nav nozīmes.

Un mūsu sabiedrība un baznīca arī ir konfrontēta ar jautājumiem, kuriem nav skaidras atbildes, un kuru pilnīgi pretējiem argumentiem var atrast attaisnojumu Bībelē. Tā ir ar jautājumiem par abortu, homoseksualitāti, attiecībām ar sveštautietiem un citām reliģijām šajā zemē, un daudziem citiem jautājumiem par taisnību un tiesu multikulturālā sabiedrībā – visas tās ir problēmas kuras ir *nekārtīgas* – kam nav vieglas atbildes un kas nav glīti atrisināmas ar kādu vienkāršu Bībeles panta citējumu. Tāda ir mūsu sabiedrības dzīves *kūts* – te atrodam ne glītus un tīrus jautājumus, bet nekārtīgus, nekoptus, pat nepatīkamus.

Ja gribam mūsu personīgās dzīves un sabiedrības problēmas uzrunāt vienkāršotā un „cliche” veidā, tad darām dzīvi mākslīgu un neīstu. Un, ja ticam ka Dievs ir ienācis cilvēku dzīvēs Jēzus personā, tad jāatzīst, ka Viņš ienāca mūsu īstajā dzīvē, ne kādā izfantazētā modes versijā.

Tāpēc Jēzus piedzimšana kūtī ir tik piemērota zīme par Dieva piedalīšanos mūsu cilvēcīguma piedzīvojumā. Tā saka, ka Dievs nav ierobežojams mūsu dzīves patīkamākām un glītām daļām, bet ir klāt mūsu dzīves netīrās un neapkoptās vietās.

Mūsu dzīvē tas nozīmē, ka dzīves Dieva piešķirtais svētums nav atrodams tikai *perfektā dzīvē*, bet arī tur, kur ir mūsu sāpes, mūsu neveiksmes, mūsu vājības un dumjība ---tieši tajā *dzīves kūtī*. Nav sasāpinātu attiecību, nav sēru, nav ētiskas neskaidrības, nav nekāda „business deal” vai citas mūsu dzīves daļas, kur Dieva svētums nevarētu ienākt un mūs mierināt, vadīt, un stiprināt.

Tā arī ar mūsu sabiedrības jautājumiem. Tie nav viegli atbildami. Taisnīga un godīga sabiedrība ir tieši kā kūts – tur ir vienmēr kāda nekārtība, vienmēr kādi netīrumi, kas prasās pēc kopšanas. Un tieši tur, Jēzū atklātā Dieva taisnība, cilvēku cieņa, un humanitātes pilnība ir ienākusi. Tieši šādā neapkoptībā un netīrumā. Ja mēs meklējam ticības nozīmi *tikai* mūsu dzīves skaistākās vietās, ja meklējam ticības atbildi tikai visvienkāršākā atbildē, tad maldāties - tik pat daudz kā Gudrie vīri, kad tie meklēja Dieva svētuma pierādījumu greznā pilī.

Nē. Šī senā brīnumainā stāsta nozīme mums atgādina, ka Dieva svētums ir ienācis mūsu īstajā dzīvē – un ka mūsu dzīves nekārtība Viņu neatbaida, bet ir tieši tā vieta, kurā Viņš atklāj savas klātienas atbrīvojošo un dziedinošo spēku.

Kūtī Dāvida pilsētā, Jēzus silītē dus. Paldies Dievam!

Prāv.emer. Fritz Traugott Kristbergs